

Druga knjiga je nadaljevanje gosp. Simon Rutarjevega dela „Slovenska Zemlja“. Lani je gospod pisatelj priobčil prirodznanski, statistični in kulturni opis goriške in gradiščanske poknežene grofije, letos pa priobčuje zgodovino slovenske te pokrajine. Da je posebno letošen del izvrsten, pač ni treba še posebno zatrjevati, za to nam že jamči ime učenega pisatelja. Mi le želimo, da pisatelj nam tako opiše vse slovenske pokrajine, ali pa da se najdejo drugi možje, ki bodo to delo z enakim vspehom nadaljevali.

Letos se je končal kot tretja knjiga prevod romana poljskega pisatelja Sienkiewicza, katero delo je pa že tako hvalila evropska kritika, da mislimo, da je nam ni treba hvaliti. Svoj spis sklepamo z željo, da se število „Matičarjev“ v letošnjem letu pomnoži, in da nas „Matica“ še razveseli s tako izvrstnimi knjigami, kakor so bile lanske.

Poučni in zabavni drobiž.

Dijaške ustanove na Češkem. Vsled sklepa deželnega zbora z dne 16. januarja 1886. leta izdaja deželni odbor v zvezi z namestništvom zanimivo zbirko o dijaških ustanovah na Češkem. V tej zbirki se bode priobčila v kronološkem redu vsa ustanovna pisma ustanov za srednje in visoke šole na Češkem. Ker je stipendij že nad tisoč, izide to delo v petih ali šestih zvezkih. Prvi zvezek je sedaj izšel. V njem je 85 ustanov iz 16. in 17. stoletja. Najstariša ustanovno pismo je iz 26. oktobra 1583. in je nemško, v njem neka Ana Wunschler iz Heba zapušča 20 gld. državnega denarja, da se bodo iz obresti tega denarja kupovale knjige revnim dijakom. Sploh so vsa starejša ustanovna pisma nemška ali pa latinska, češkega v prvem zvezku ni nobenega. Prvi zvezek tega zgodovinskega dela velja 3 gld.

Novice.

— »Narodni dom« v Ljubljani. Na občnem zboru društva, vršivšem se dne 16. t. m., naznanil je predsednik dr. Karol vitez Bleiweis Trsteniški mej drugim, da je pristopil društvu kot ustanovnik z zneskom 1000 gld. gosp. notar dr. Jernej Zupanec. Čitalnica v Spodnji Šiški, poslala je društvu 200 gld., kot čisti dobiček veselice prirejene za „Narodni dom“ dne 10. junija t. l. pri Koslerju, g. Jakob Matjan posestnik v Zgornji Šiški pa je daroval 1500 opek. Iz nadaljnega poročila posnamemo, da je zgradba proračunjena na okroglo 160.000 goldinarjev, društvo pa razpolaga čez okroglo 100.000 gld. Od nabranega denarja je nad 74.000 gld. čista last društva, nad 16.000 gld. pa posojila na deležih. Društvo šteje 1 častnega člana, 3 ustanovnike, 97 deležnikov in 13 darovateljev, vsega skupaj torej 114 društvenikov. Podpisanih je 220 deležev, izplačanih pa 175. „Krajcarska družba“ je nabrala za društvo do 15.000 gld. Slavnost polaganja temeljnega kamna, ki se je nameravala prirediti dne 29. junija t. l., se vsled sklepa občnega zbora ne bo vršila, ker je zgradba močno napredovala, bi torej slavnost ne imela pravega pomena in se je itak dne 10. junija vršila velika veselica Šišenske čitalnice za „Narodni dom“. Sklenilo se je prirediti veliko slavnost ob otvoritvi „Narodnega doma“. Pri dopolnilnih volitvah se voli v upravni odbor g. notar Ivan Plantan, v pregledovalni odsek pa g. prof. Karol Pirč.

— **Slovenske šole v Gorici.** Občinski svet goriški je pred kratkim zavrgel slovensko prošnjo naj se na občinske

stroške ustanove ondi slovenske ljudske šole. Tako pravični so goriški Lahi napram upravičenim zahtevam ondotnih Slovencev! Prav nič boljši niso ko tržaški Lahi, ki tudi ne privoščijo tržaškim Slovincem narodne šole. Tolažiti se le moramo, da vse to velja le za zdaj in da prav gotovo pride čas, ko bo pravica zmagala.

— **V Šoštanji na Spodnjem Štajarskem** bil je do poslednjih občinskih volitev nemškutarski občinski zastop. Pri zadnjih volitvah so pa zmagali Slovenci. Nemškutarji so vložili ugovor, ki pa ni bil utemeljen in se je vsled tega pred kratkim volitev odobrila in slovenski občinski zastop je jel poslovati in sicer je upati, da za zmirom. Nemškutarija tudi tu ne pride več na krmilo.

— **K slavnosti ustanovitve Postojinskega Sokola** dne 5. avgusta t. l. vozil bode, kakor se čuje, iz Celja poseben vlak.

— **Kanonično obiskovanje in birmanje.** Prevzvišeni g. knezoškof ljubljanski bo delil zakrament sv. birme v kamniški, moravški, litijski in leskovški dekaniji v začetku meseca julija po nastopnem redu: 1. jul. Kamnik, 2. Spodnji Tuhinj, 3. Motnik, 4. Čemšenik, 5. Moravče, 6. Vrhpolje in sv. Trojica pri Moravčah (obiskovanje brez birmanja) 7. Vače, 8. Šmartno pri Litiji, 9. sv. Križ, 10. Štanga, 11. Zagorje ob Savi, 12. Boštanj.

— »Slovenska Matica«. Odbor se je v svoji zadnji seji konstituiral nastopno: Predsednik prof. Fr. Levec, prvi podpredsednik prof. dr. Fr. Lampe, drugi podpredsednik župan P. Grasselli. Za blagajnika se je izvolil dr. J. Stare, za ključarja profesorja dr. Iv. Janežič in A. Keržič. V gospodarskem odseku so odborniki: 1. dr. H. Dolenc, 2. P. Grasselli, 3. dr. A. Jarc, 4. dr. J. Stare, 5. dr. Iv. Tavčar in 6. Iv. Vilhar; v književnem odseku pa odborn.: 1. A. Bartel, 2. A. Koblar, 3. A. Kržič, 4. dr. Fr. Lampe, 5. dr. J. Lesar, 6. Fr. Levec, 7. M. Pleteršnik, 8. dr. L. Požar, 9. S. Rutar, 10. A. Senekovič, 11. Iv. Šubic, 12. A. Tavčar, 13. Fr. Wiesthaler, 14. A. Zupančič, 15. V. Zupančič in 16. A. Žumer.

— **Okrajna učiteljska konferencija slovenskih ljudskih šol v Ljubljani** bode dne 12. julija 1894. l. ob 8. uri dopoldne v poslopji I mestne deške petrazrednice v Poljskih ulicah z naslednjim dnevnim redom: 1. Otvoritev konferencije s tem, da se imenuje predsednikov namestnik in se volita dva zapisnikarja in dva overovatelja, 2. Naznanila in opazke g. c. kr. okrajnega šolskega nadzornika prof. Fr. Levca, 3. „Telovadba na petrazredni deški ljudski šoli“. Poročevalec g. Jak. Furlan, ki bode svoje poročilo pojasnoval s praktičnimi vajami svojih učencev, 4. Izbor učnih knjig in beril za šolsko leto 1894/5. Šolska vodstva, ki žele glede učnih knjig in beril v prihodnjem šolskem letu kakšne izpremembe, naj pošljejo do 1. julija t. l. c. kr. mestnemu šolskemu svetu utemeljen nasvet, drugače pa negativno poročilo, 5. Poročilo knjižničnega odbora o stanju in računu okrajne učiteljske knjižnice, 6. Nasveti o nakupovanju novih knjig za okrajno učiteljsko knjižnico. Dotične nasvete je najkasneje do 1. julija t. l. pismeno naznaniti načelniku knjižničnega odbora g. učitelju Fr. Kokalju, 7. Volitev treh udov knjižničnega odbora za šolsko leto 1894/5, 8. Volitev stalnega odbora za šolsko l. 1894/5, 9. Samostalni predlogi, katere je najkasneje do 1. julija t. l. pismeno zglasiti pri stalnem odboru.

— **Naroden praznik v Zagrebu.** Dne 26. junija polože v Zagrebu temeljni kamen domu dr. Ante Starčevića. Dan 26. junija je se v to izbral zato, ker je ta dan ravno pred 33 leti Starčević v hrvaškem saboru razvil zastavo državnega prava hrvatskega in dal tako temelj sedanji hrvatski stranki prava. Ta dan bo tudi političen shod, ki se ima iznova izreči za načela, ki vodijo stranko prava. Ta dan bo pomemben praznik za celo Hrvatsko

— **Ogerska gospodska zbornica** je s 128 proti 124 glasom v generalni debati vsprejela novi ženitveni zakon.